

SALV

Strategische Adviesraad
voor
Landbouw en Visserij

ADVIES

22 & 26 september 2011

**ONTWERP VAN DECREET BETREFFENDE DE PREVENTIE,
BEWAKING EN BESTRIJDING VAN ZIEKTEN BIJ IN HET
WILD LEVENDE DIEREN**

Minaraad

22/09/2011
2011|53

SALV

26/09/2011
2011-10

Inhoudsopgave

Krachtlijnen	3
Inleiding	4
Adviestekst	5
1. Situering	5
2. Advies.....	6
2.1. Algemeen	6
2.2. Artikelsgewijze bespreking	10
2.3. Volgende stappen.....	12

Krachtlijnen

De Raden zijn erover verheugd dat met dit ontwerpdecreet een eerste stap wordt gezet in de preventie, bewaking en bestrijding van ziekten bij in het wild levende dieren. De Raden vragen een prioritering van de uitvoeringsbesluiten, om zo snel een operationeel instrument in handen te hebben. Snelheid is cruciaal bij een uitbraak. Daarom adviseren de Raden om voorwaardelijke bepalingen op te nemen in de uitvoeringsbesluiten. Deze bepalingen kunnen indien nodig door de bevoegde minister(s) in werking gesteld worden. Daarnaast vragen de Raden om een doorlichting te doen van de bestaande uitvoeringsbesluiten, zoals het soortenbesluit, om afstemming te verzekeren.

Volgens de Raden ligt het zwaartepunt van een realistische uitwerking op preventie en sensibilisering. Om de verspreiding van ziekten te beperken adviseren de Raden dat zowel de overheid als de particulier alle maatregelen moeten nemen die redelijkerwijs kunnen genomen worden. De Raden verwijzen hiervoor naar vergelijkbare bepalingen in het Wildschadebesluit. Het nemen van preventieve maatregelen is enerzijds de verantwoordelijkheid van de sectoren die de *res propria* beheren en/of de risico's ondergaan en anderzijds voor een deel de verantwoordelijkheid voor de sectoren die, binnen het bestaande wettelijk kader, kunnen ingrijpen in de populaties van in het wild levende dieren, zijnde een *res nullius*.

Het aangaan van samenwerkingsverbanden, zowel departementaal, gewestelijk en federaal, is cruciaal volgens de Raden. Op deze manier moet duidelijk zijn wie wat doet, en wie wat betaalt. Een bijkomend voordeel is het ontstaan van schaalvoordelen.

De Raden stellen vast dat in het ontwerpdecreet vier aspecten onderscheiden kunnen worden die een budgettaire impact hebben: (1) monitoring, (2) sensibilisering en preventie, (3) aanpak van een concrete crisissituatie en (4) schadebehandeling. De Raden stellen dat de middelen voor basismonitoring door de bevoegde entiteiten van de betrokken beleidsdomeinen gedragen moeten worden. Voor specifieke monitoringprogramma's dient gekeken te worden wie hiertoe moet bijdragen. Voor sensibilisering en preventie vragen de Raden om middelen te voorzien vanuit alle bevoegde entiteiten die hierbij betrokken zijn. Voor het behandelen van een crisis geven de Raden voorkeur aan de ontwikkeling van een fonds als budgettair *framework*. Ten slotte is het onduidelijk of de huidige federale regeling voldoende is om potentiële economische schade te dekken.

De Raden willen tenslotte de aandacht vestigen op een aantal losstaande elementen:

- De Raden wijzen op een gebrek aan cijfergegevens om de risico's te kunnen inschatten voor Vlaanderen. De monitoring moet daarom geoptimaliseerd worden.
- De Raden wijzen op een mogelijke verwarring van de verkorte titel van voorliggend decreet, "*Wildziektedecreet*", met de beperktere definitie van "*wild*" zoals gedefinieerd in het Jachtdecreet. De Raden stellen voor de term "*Wildedierenziekten*" te hanteren.
- Dit decreet behandelt "*in het wild levende dieren*". De grens tussen deze *res nullius* en anderzijds bepaalde *res propria* (i.e. gekweekte dieren) is niet in alle gevallen geheel duidelijk. Overigens wensen de Raden het belang van de definitie van de term te benadrukken.
- Aan de Vlaamse Regering zou de mogelijkheid gegeven worden om een schadefonds in werking te stellen. De Raden vragen de formulering te concretiseren. Het in het leven roepen van een fonds wordt normalerwijze gedaan via een decreet. De Raden vragen hiervoor een apart artikel te voorzien.

Inleiding

Het voorontwerp van decreet betreffende de preventie, bewaking en bestrijding van ziekten bij in het wild levende dieren, werd door de Vlaamse Regering op 15 juli 2011 principieel goedgekeurd met het oog op advies van de Minaraad, de SALV en de Strategische Adviesraad voor het Vlaamse Welzijns-, Gezondheids- en Gezindsbeleid (SAR WGG). De adviestermijn bedroeg 60 dagen.

Voorliggend gezamenlijk Minaraad-SALV advies werd op de Minaraad-zitting van 22/09/2011 en door de SALV op 26/09/2011 goedgekeurd.

Het voorliggend advies werd unaniem goedgekeurd.

Marc Van den Bosch,
voorzitter Minaraad

Piet Vanthemsche,
voorzitter SALV

Adviestekst

1. Situering

Met het voorontwerp van decreet betreffende de preventie, bewaking en bestrijding van ziekten bij in het wild levende dieren (kortweg het "wildziektedecreet", zie art.2 van het voorontwerp) beoogt de Vlaamse Regering een voldoende ruim kader te scheppen voor een rechtsbasis in de preventie, bewaking en bestrijding van alle ziekten bij in het wild levende dieren die een belangrijke bedreiging vormen voor volksgezondheid, de economische welvaart van beroepsmatige dierenhouders en/of het natuurbehoud. Het voorontwerpdecreet biedt de Vlaamse Regering verder de mogelijkheid om via uitvoeringsbesluiten maatregelen te stellen om dit doel te verwezenlijken.

In de memorie van toelichting bij het voorontwerpdecreet wordt gesteld dat het uitwerken van een regelgeving betreffende de preventie, bewaking en bestrijding van ziekten bij in het wild levende dieren en een bijhorend operationeel kader een noodzakelijk gegeven is, gezien:

- het arrest van het Grondwettelijk Hof van 31 januari 1989¹ dat bepaalt dat de bevoegdheid aangaande ziekten bij in het wild levende dieren toekomt aan "*de wetgever die de natuurbescherming en het natuurbehoud onder zijn bevoegdheid heeft*". Bijgevolg is dit een bevoegdheid van het Vlaams Gewest;
- het risico voor economische schade bij beroepsmatige dierenhouders, voor de bevolking (volksgezondheid) en voor natuurbehoud;
- de bestaande Europese regelgeving die de lidstaten verplicht om de veterinaire situatie op hun grondgebied te monitoren, te vrijwaren of te verbeteren. Gezien het feit dat de data van inwerkingstelling voor de 13 betrokken Europese normen niet gehaald werden door het Vlaams Gewest bestaat het risico dat het Vlaams Gewest gesanctioneerd wordt;
- het feit dat de Europese Unie recent gestart is met de uitbouw van een nieuwe strategie voor diergezondheid die de huidige reeks onderling samenhangende beleidsmaatregelen moet vervangen door één beleidskader;
- de internationale verplichtingen die België heeft ten aanzien van de Wereldorganisatie voor Diergezondheid (OIE)²;
- het toegenomen risico op ziekten bij wilde dieren als gevolg van de klimaatverandering, het toegenomen verkeer van goederen als gevolg van het vrijhandelsverkeer en het toegenomen verkeer van personen als gevolg van het toerisme.

¹ Arrest nr. 1/89. Het volledige arrest kan geraadpleegd worden op www.grondwettelijkhof.be/public/n/1989/1989-001n.pdf.

² International Agreement for the Creation of an Office International des Epizooties in Paris, ondertekend door België in 1924.

2. Advies

Het advies omvat uit een algemeen luik (§2.1), een artikelsgewijze bespreking van het voorontwerpdecreet (§2.2) en een doorkijk op de volgende stappen (§2.3).

2.1. Algemeen

[1] Belang decreet

De Raden onderschrijven het belang van het uitwerken van een regelgeving betreffende de preventie, bewaking en bestrijding van ziekten bij in het wild levende dieren en de ontwikkeling van een bijhorend operationeel kader. Deze maatschappelijke noodzaak volgt uit de risico's voornamelijk voor volksgezondheid en economie (waaronder landbouw) en in mindere mate natuurbehoud. Bovendien kunnen, vanwege het toenemende wereldwijde verkeer van personen en goederen en klimaatverandering, de risico's toenemen of nieuwe risico's zich ontwikkelen. Volgens de Raden ligt het zwaartepunt van een realistisch scenario op preventie en sensibilisering. Zelfs wanneer er een crisis uitbreekt zal uitroeijing van in het wild levende populaties zelden aan de orde zijn.

[2] Wat is het risico?

Hoe groot het risico is hangt af van de aard en potentiële impact van de dierenziekte, de gastheer of vector van de ziekte, de populatiegrootte, de mobiliteit, de densiteit en het direct contact van de in het wild levende diersoort met gedomesticeerde dieren, het aantal bedrijven met gedomesticeerde dieren in de omgeving en de manier van huisvesting van de gedomesticeerde dieren. Bv. direct contact met wilde zwijnen wordt enerzijds bepaald door het aantal aanwezige wilde zwijnen en het aantal varkensbedrijven en anderzijds ook door de manier van huisvesting van de varkens.³ De Raden wijzen er op dat ook de ruimtelijke structuur van het Vlaams Gewest – een feitelijke ruimtelijke vermenging van allerhande functies, waaronder ook landbouw en natuur – een risicofactor kan zijn omdat dit de kans op contact tussen wilde dieren en landbouwhuisdieren vergroot.

De Raden vestigen echter ook de aandacht op een gebrek aan cijfergegevens die in staat moeten stellen om de diverse risico's te kunnen inschatten voor Vlaanderen. Het is bijvoorbeeld onduidelijk hoeveel uitbraken, veroorzaakt door in het wild levende dieren, er zich recent voordeden, in welke mate die veroorzaakt werden door populatiestijging van die soorten en wat de impact op de omliggende landbouwers en bewoners was.

De Raden wijzen erop dat de sector hobbydierenhouderij niet vermeld wordt. Ook deze sector kan aangesproken worden voor sensibilisatie, monitoring en preventie. Bijvoorbeeld de ophokplicht na uitbraak van de vogelgriep in 2006.

De Raden gaan ervan uit dat zowel de overheid als de betrokken particulieren alle maatregelen dienen te nemen die redelijkerwijs kunnen genomen worden (cfr. Een vergelijkbare formulering Wildschadebesluit⁴). De Raden wijzen erop dat preventieve

³ Alterra rapport 1506

⁴ Art. 11 van het Wildschadebesluit stelt *"Met betrekking tot de vraag of redelijkerwijze alle handelingen zijn gesteld ter voorkoming van de opgetreden wildschade of schade door een beschermde soort, dient de ambtenaar rekening te houden met de feitelijke of vermoedelijke kost van de maatregelen die naar redelijkheid en billijkheid genomen konden worden in de gegeven omstandigheden en met de verplichtingen die er, ten aanzien van het betrokken gebied, gelden op grond van het natuurdecreet of jachtdecreet. De minister kan een code van goede praktijk uitbrengen betreffende maatregelen waarvan redelijkerwijze*

maatregelen voor een deel een verantwoordelijkheid zijn van de sectoren die de *res propria* beheren en of de risico's ondergaan en voor een deel een verantwoordelijkheid zijn voor de sectoren die, binnen het bestaande wettelijk kader, kunnen ingrijpen in de *res nullius*.

[3] Bevoegdheidsverdeling

De Raden zijn erover verheugd dat er in het Vlaams Gewest werk gemaakt wordt van een voorontwerpdecreet om een juridisch kader uit te bouwen met betrekking tot de hiervoor besproken risico's. Dat dit ook de bevoegdheid is van het Vlaams Gewest, blijkt uit het arrest van het Grondwettelijk Hof van 31 januari 1989 dat bepaalt dat de bevoegdheid aangaande ziekten bij in het wild levende dieren toekomt aan "*de wetgever die de natuurbescherming en het natuurbehoud onder zijn bevoegdheid heeft.*" Het juridisch kader moet gelijk toelaten om de Europese beschikkingen, verordeningen en richtlijnen waarvan de inwerkingsdata niet werden gehaald, alsnog om te zetten door het Vlaams Gewest.

Van zodra de dierenziekte overgaat van dier op mens of gedomesticeerd dier, wordt het een federale bevoegdheid.

De Raden wensen op te merken dat de citatie die wordt aangehaald in de memorie van toelichting geen uitspraak van het Hof betreft, maar wel één van de middelen die de Waalse Gewestexecutieve aanhaalde ter argumentatie.

"Het hof vernietigt voor het Waals en het Vlaamse gewest

1°) artikel 8, eerste lid, 1° tot 3°, van de dierengezondheidswet van 24 maart 1987 in zover het van toepassing is op de in het wild levende dieren; (...)

Artikel 8 van deze wet bepaalt: "*De Koning kan :*

1° alle maatregelen treffen met het doel de dierenziekten te bestrijden, uit te roeien en hun verspreiding en het in of uit het land brengen ervan te verhinderen;

2° ten laste van de verantwoordelijke de reiniging en de ontsmetting voorschrijven van gebouwen, gebruiksvorwerpen, vervoermiddelen en van alle goederen die drager zijn of kunnen zijn van ziekten of smetstoffen, en daartoe de produkten en de gebruikswijze ervan opleggen;

3° de verzameling, het verkeer en het vervoer van dieren verbieden of regelen; (...)".

Om tot deze beslissing te komen volgde het Grondwettelijk Hof de argumentatie van de Waalse Gewestexecutieve waarin gesteld werd dat:

"8.B.1. Artikel 6, § 1, III, 2°, van de bijzondere wet van 8 augustus 1980 geeft het Gewest de bevoegdheid over "de natuurbescherming en het natuurbehoud, met uitzondering van de in-, uit- en doorvoer van uitheemse plantensoorten evenals van uitheemse diersoorten en hun kringen". (...)

8.B.2. De wetgever die de natuurbescherming en het natuurbehoud onder zijn

verwacht kan worden dat die genomen worden ter voorkoming van bepaalde types wildschade."

bevoegdheid heeft, is met uitsluiting van iedere andere ertoe gemachtigd maatregelen te nemen tot het bestrijden van de ziekten bij de in het wild levende dieren. Het feit dat die ziekten op de veestapel kunnen overgaan, ontnemt aan die maatregelen niet het karakter van bescherming en behoud van de fauna, evenmin als een maatregel tot bestrijding van ziekten bij huisdieren een maatregel wordt tot bescherming en behoud van de natuur louter doordat hij rechtstreeks of onrechtstreeks ook aan de in het wild levende dieren kan ten goede komen.

8.B.3. Inzake de economie van de dierengezondheidswet van 24 maart 1987 stelt het Hof vast dat deze wet het bestrijden van dierenziekten op het oog heeft, ten einde de volksgezondheid veilig te stellen, enerzijds, en de economische welvaart van de dierenhouders te bevorderen, anderzijds (artikel 2 van de wet). (...)."

De Raden stellen de overheveling van deze bevoegdheid in vraag, gezien de sterke koppeling met volksgezondheid en landbouw.

[4] Structuur decreet-bijlagen

De Raden stellen vast dat het ontwerp van decreet betreffende de preventie, bewaking en bestrijding van ziekten bij in het wild levende dieren zelf een eerder beknopt document is, dat het kader schept voor meerdere en uitgebreide uitvoeringsbesluiten. Het gebruik van deze structuur laat de Vlaamse Regering toe om snel in te grijpen bij opkomende ziekten of om programma's aan te passen aan vernieuwde wetenschappelijke inzichten.

De Adviesraden onderschrijven het concept van deze werkwijze. Echter, zolang de uitvoeringsbesluiten niet vastgesteld en in werking zijn, kunnen de Raden hier niet achter staan. Zou er zich immers op dit moment een uitbraak voordoen, dan heeft de Vlaamse overheid nu nog steeds geen operationeel instrument (i.e. uitvoeringsbesluit) in handen om stappen te ondernemen. De Raden vragen dan ook met aandrang een prioritering van de uitvoeringsbesluiten en een daadwerkelijke uitvaardiging ervan.

[5] Afstemming andere wetgeving

Op dit ogenblik lijkt de afstemming met andere wetgeving onvoldoende. Het ontwerpdecreet omvat een wijziging van het Jachtdecreet, de Wet op de riviervisserij en het Decreet inzake algemene bepalingen van het milieubeleid. De Raden stellen echter vast dat ook andere wetgeving relevant kan zijn; met name moet nagegaan worden of de uitzonderingsgronden die vervat zijn in art. 56 van het decreet Natuurbehoud nog volstaan. Verdere uitwerking wordt in de artikelsgewijze bespreking opgenomen. De Raden wijzen erop dat er allicht ook een doorlichting moet gebeuren van de bestaande uitvoeringsbesluiten, bijvoorbeeld het soortenbesluit.

[6] Budgettaire impact

De Raden stellen vast dat er vier aspecten onderscheiden kunnen worden die een budgettaire impact hebben: (1) monitoring, (2) sensibilisering en preventie, (3) aanpak van een concrete crisissituatie en (4) schadebehandeling.

Ten eerste moet de klemtoon liggen op monitoring. Op deze manier kunnen problemen tijdig vastgesteld worden en kan er ingegrepen worden alvorens er een crisis ontstaat. De Raden stellen voor dat de middelen voor de basismonitoring door de bevoegde entiteiten van de betrokken beleidsdomeinen moeten gedragen worden. Voor specifieke monitoringsprogramma's dient er evenwel op geval per geval basis gekeken worden wie hiertoe moet bijdragen.

Ten tweede dient er voldoende aandacht besteed te worden aan sensibilisering en preventie. Middelen moeten voorzien worden vanuit alle betrokken beleidsdomeinen, i.e. de bevoegde entiteiten van de beleidsdomeinen Leefmilieu, Natuur en Energie, Landbouw en Visserij en Welzijn, Volksgezondheid en Gezin. De Raden zijn het daarom, wat dit betreft, niet eens met de voorwaarden die minister Muyters stelt: "*Er binnen de kredieten van Leefmilieu en Natuur compensaties gezocht moeten worden om de meerkosten die zullen ontstaan bij operationalisering van voorliggend decreet te kunnen opvangen*".⁵ De Raden achten het noodzakelijk om het aangaan van samenwerkingsverbanden te stimuleren om schaalvoordelen te scheppen. Deze samenwerking hoort zowel op departementaal, gewestelijk en federaal niveau plaats te vinden.

Ten derde moeten de nodige financiële middelen onmiddellijk ter beschikking staan wanneer er een crisis uitbreekt, ten einde alle nodige maatregelen te kunnen financieren. Ook hier zijn de Raden van oordeel dat bevoegde entiteiten van de hoger vermeldde betrokken beleidsdomeinen hieraan moeten bijdragen. De Raden geven wat dit betreft de voorkeur aan de ontwikkeling van een fonds als budgettair *framework*.

Ten vierde dient er een vergoeding te worden betaald aan diegenen die, ten gevolge van een eventuele uitbraak, economische schade geleden heeft. De Raden stellen zich een aantal vragen over de noodzaak en werking van een dergelijk schadefonds. Dit wordt verder besproken in de artikelsgewijze bespreking (art 6°13).

De Raden stellen vast dat er momenteel een aantal federale middelen bestaan voor de bewaking, preventie, bestrijding en vergoeding van gevolgen van ziekten bij wilde dieren:

- De EU⁶ levert financiële bijdragen aan de federale overheid voor:
 - Urgente maatregelen. De EU kan een financiële bijdrage toekennen aan een lidstaat voor het nemen van urgente maatregelen voor een lijst van ziekten zoals zoönosen, aviaire influenza, ... Deze bijdrage is in de eerste plaats bedoeld voor landbouwhuisdieren, maar wilde dieren worden niet expliciet uitgesloten.
 - Bestrijding van mond-en-klauwzeer. Net zoals de urgente maatregelen valt uit de bewoordingen van de richtlijn af te leiden dat deze betrekking heeft op landbouwhuisdieren al worden wilde dieren ook hier niet expliciet uitgesloten.
 - Bijdrage voor programma's voor de uitroeiing, bestrijding en bewaking van dierziekten en zoönosen. Het gaat onder andere om blauwtong, salmonellose, aviaire influenza bij pluimvee en in het wild levende vogels, OSE's, BSE, scrapie, de ziekte van Aujeszky, ...
 - Voorlichtingsbeleid inzake diergezondheid, dierenwelzijn en voedselveiligheid & acties op technisch en wetenschappelijk gebied.
 - Veterinaire controles. Er kan financiële steun toegekend worden aan de laboratoria die als coördinatie of referentielaboratorium aangewezen zijn. De Unie kan financiële steun verlenen met het oog op efficiënte uitvoering van uitwisselingsprogramma's voor in de veterinaire sector bevoegde ambtenaren. Dit heeft voornamelijk betrekking op veterinaire controleurs van dieren afkomstig uit niet EU-landen.

⁵ Begrotingsakkoord Minister van Financiën, Begroting en Werk op 12 juli 2011

⁶ Richtlijn 2009/470/EG van 25 mei 2009

- Het sanitair fonds, dat beheerd wordt door de federale overheid, keert vergoedingen uit aan landbouwers voor de directe en indirecte kosten bij de vernietiging van de veestapel.

De Raden vragen dat de financiële middelen die bestemd zijn voor het beleid of beheer ten aanzien van de dieren die onder dit decreet zullen vallen, overgeheveld moeten worden van het federale naar het Vlaamse niveau en ingezet moeten worden volgens de hiervoor vermelde principes.

2.2. Artikelsgewijze bespreking

Artikel 2

Het voorontwerpdecreet stelt dat het decreet wordt aangehaald als het "*Wildziektedecreet*" van XX XXXXX 20XX. De Raden wijzen op mogelijke verwarring die er kan ontstaan, als gevolg van de beperktere definitie van "*wild*" zoals gedefinieerd in het Jachtdecreet. De Raden stellen daarom voor om de term "*Wildedierenziektedecreet*" te hanteren.

Artikel 3

Dit artikel stelt dat het voorontwerpdecreet van toepassing is op in het wild levende dieren. In een aantal gevallen is de grens tussen *res nullius* en *res propria* niet geheel duidelijk.

Overigens vragen de Raden of de term "natuur" het best gekozen begrip is. Andere definities zijn denkbaar, zoals bijvoorbeeld "wilde fauna".

Artikel 5

Artikel 5 definieert een aantal begrippen die verder in het decreet gebruikt worden.

De Raden wensen het belang van de definitie van de term "*in het wild levende dieren*" te benadrukken. Zoals beschreven in de memorie van toelichting vallen dieren van elke grootteorde onder het toepassingsgebied van het decreet, gaande van bijvoorbeeld herten en everzwijnen tot muggen en teken.

De Raden suggereren om de formulering "*een doorlopende constructie die de verspreiding naar omliggende terreinen en plaatsen onmogelijk maakt*" aan te passen naar "*een doorlopende constructie die erop gericht is de verspreiding naar omliggende terreinen en plaatsen onmogelijk te maken*". Op deze wijze worden ook situaties gevat waarbij er weliswaar een omheining is, maar waarbij deze niet helemaal sluitend is. De Raden verwijzen bijvoorbeeld naar het geval van viskweek met een vastgemetseld rooster, waarvan de staven maximaal 2 cm uit elkaar staan zoals bepaald door E.Kobia, E.A Gerechtelijk Inspecteur, Officier van Gerechtelijke Politie bij Parket Brugge, die in de jaren '60 alle jurisprudentia en toepassingen van de Wet op de Riviervisserij beschreven heeft (Uitgave Visserijfonds).

De term "*infectie*" wordt opgenomen onder de definitie van "*ziekte*". De Raden stellen voor om de term "*infectie*" afzonderlijk te definiëren.

Artikel 6

Dit artikel geeft een niet-limitatieve lijst van maatregelen ter preventie, bewaking, bestrijding of vergoeding van schade van ziekten bij in het wild levende dieren.

Een adequaat uitgebouwde monitoring moet toelaten om zo er zich potentieel gevaarlijke infecties zouden voordoen, deze in een vroegtijdig stadium te detecteren en op te volgen. De Raden wijzen op de hiervoor geschetste mogelijkheden van EU-ondersteuning en middelen bij het opzetten en of uitbouwen van een dergelijk monitoringssysteem. Bovendien vragen de Raden de term "bewaking" te vervangen door "monitoring", daar deze term algemeen aanvaard is.

Art 6 °12 stelt dat de Vlaamse Regering voorwaarden kan bepalen waaraan dieren onderworpen worden die bestemd zijn om in het wild geïntroduceerd te worden. Deze voorwaarden kunnen betrekking hebben op controle door een dierenarts of een certificeringssysteem. Om risico's zo beperkt mogelijk te houden, vragen de Raden om vooraf aan het uitzetten, terug vrijlaten of bepotten (in geval van vissen) van (bepaalde) dieren in het wild, een doorgedreven risicoanalyse uit te voeren, rekening houdend met de kostenefficiëntie.

Art 6°13 geeft aan dat de Vlaamse Regering een schadefonds inwerking kan stellen. De Raden vinden te formulering te vaag. De Raden stellen vast dat het onduidelijk is:

- wie bijdraagt aan het schadefonds;
- voor welke gevallen dit ingezet kan worden;
- wat de overlapping is met de federale middelen (vanuit Europese subsidie);
- welke preventieve maatregelen er moeten genomen worden alvorens zich op dit fonds te kunnen beroepen.

Overigens wijzen de Raden erop dat een fonds normalerwijze via een decreet in het leven wordt geroepen en dat deze oprichting bijgevolg in een apart artikel dient opgenomen te worden.

Artikel 7

De Raden stellen voor om de hobbydierenhouders toe te voegen aan de opsomming in Art. 7.

Artikel 11-13

De Raden merken dat slechts een selectie van betrokken regelgeving opgelijst is in het voorliggend voorstel. De Raden vragen om te onderzoeken of er ook niet in het Natuurdecreet een vergelijkbare aanpassing moet gebeuren als in het Jachtdecreet (Art. 12) of de Wet op de riviervisserij (Art. 11). Reden hiervoor is dat het Natuurdecreet weliswaar een uitzonderingsgrond voorziet in art. 56, maar dat dit uitsluitend gaat over "*het voorkomen van belangrijke schade aan cultuurgewassen, vee en huisdieren, bossen en visserij*": de uitzonderingsgrond wordt dus niet voorzien met betrekking tot "*de bewaking*" of "*de bestrijding*". De voorgestelde aanpassing van het Jachtdecreet en de Wet op de riviervisserij verschaft die ruimte wél, nl. "*De Vlaamse Regering kan, ten behoeve van de preventie, de bewaking en de bestrijding van ziekten bij in het wild levende dieren, met als doel de bescherming en vrijwaring van de volksgezondheid, de economische welvaart van beroepsmatige dierenhouders en de natuur, afwijken van de bepalingen van dit decreet en de uitvoeringsbesluiten ervan, onder de door haar te bepalen voorwaarden en onder haar toezicht.*"

De Raden wijzen er overigens op dat men bij de toepassing van deze nieuwe artikelen in het Jachtdecreet of de Wet op de riviervisserij rekening zal moeten houden met het proportionaliteitsbeginsel. Voor de Raden zou het onaanvaardbaar zijn door, deze wijzigingen, voornoemde wetgevingen zonder belangrijke redenen buiten werking kunnen worden gesteld.

2.3. Volgende stappen

De Raden benadrukken dat duidelijke op voorhand uitgeklaarde afspraken tussen de verschillende betrokken entiteiten binnen (bijvoorbeeld protocols in de Vlaamse overheid) en tussen de verschillende Belgische overheidsniveaus (bijvoorbeeld samenwerkingsovereenkomsten) noodzakelijk zijn om een mogelijke crisissituatie het hoofd te kunnen bieden, teneinde:

- te verzekeren dat alle taken worden uitgevoerd en dat alle informatie snel wordt doorgegeven;
- snel optreden bij crisissen mogelijk te maken. Bij de uitbraak van ziekten is het immers noodzakelijk om zowel maatregelen voor landbouwhuisdieren als voor wilde dieren als voor volksgezondheid te kunnen treffen. Deze maatregelen dienen op elkaar afgestemd te zijn;
- juridisch sluitend te zijn zodat eventuele betwistingen over bevoegdheden geen uitstel van actie met zich mee brengen.

Wat het Vlaamse niveau betreft moeten de uitvoeringsbesluiten bij het decreet de Vlaamse Regering toelaten om zeer snel op te treden bij problemen. De Raden adviseren om hiervoor voorwaardelijke bepalingen op te nemen in de uitvoeringsbesluiten. Deze bepalingen kunnen indien nodig door de bevoegde minister(s) in werking gesteld worden. Deze uitvoeringsbesluiten dienen eveneens te bepalen op welke manier, in welke omstandigheden en onder welke voorwaarden personen en verenigingen, zoals bepaald in artikel 7 van het voorontwerpdecreet, ertoe kunnen verplicht worden om mee te werken aan de uitvoering van het decreet.

Inzake de – weliswaar niet-limitatieve – lijst in artikel 7 wijzen de Raden op de concrete rol die organisaties zoals bijvoorbeeld Dierengezondheidszorg Vlaanderen (DGZ) reeds vervullen in samenwerking met het agentschap Natuur en Bos en het Federale Agentschap voor de Veiligheid van de Voedselketen.